

Průmysl klesal o desítky procent

Průmyslová produkce v dubnu klesla již jedenáctý měsíc za sebou. Poklesy průmyslové výroby jako celku, automobilové produkce i nových průmyslových objednávek překračují historická minima. To je dáno zejména pozastavením automobilové výroby po většinu dní měsíce dubna, jakož i klesající zahraniční poptávkou, jelikož naši zahraniční partneři taktéž, v rámci boje proti koronaviru, omezovali ekonomiky. V současné době je již většina omezení zrušena, či znatelně zmírněna, tudíž postupné znovunastartování ekonomiky probíhá. To, jak se to daří a bude dařit, nám více napoví čísla za květen a následující měsíce.

Především uzavírka závodů na výrobu automobilů vedla v dubnu k **propadu celkové průmyslové produkce** meziměsíčně o 23,4 % a **meziročně o 33,7 %**, což znamená **nejstrmější pokles minimálně od ledna 2001**.

Výroba automobilového průmyslu meziročně klesla o 80,1 % především vlivem pokračujícího uzavření závodů. Automobilka Hyundai v Nošovicích obnovila výrobu dne 14. dubna a Škoda Auto až 27. dubna. Do 24. května odstávka platila i pro TPCA.

Nové průmyslové zakázky vykázaly velmi významný pokles (o 42,0 %), taktéž nejstrmější minimálně od ledna 2001. Poklesly jak tuzemské zakázky (o 36,3 %), tak i zakázky ze zahraničí (o 44,6 %). Bohužel takto významné poklesy indikují, že tuzemské podniky nebudou, do značné míry, mít pro koho vyrábět.

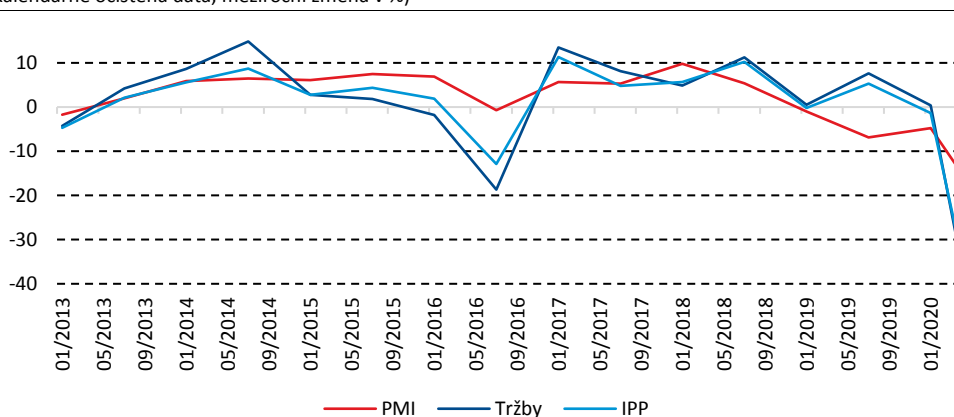
Tuzemská průmyslová výroba byla zasažena **strmým propadem v Německu**, kde produkce v dubnu meziročně klesla o 30,2 %. Důvodem je zejména útlum v automobilové výrobě, která v dubnu meziročně klesla o 83,2 %.

Výše uvedené se samozřejmě projevuje a nadále bude projevovat v **tuzemské nezaměstnanosti, která v dubnu vzrostla** na 2,3 %. Výhoda české ekonomiky je ta, že před pandemií koronaviru měla nejnižší nezaměstnanost v celé EU, tudíž nárůst o „několik procentních bodů“, by samo o sobě nemělo mít příliš dramatické dopady. Samozřejmě s kumulací faktorů jako jsou: snížení ekonomické aktivity našich obchodních partnerů, enormní pokles automobilového průmyslu, stále ještě platné zákazy (např. větších sportovních akcí) a obavy lidí (např. chodit do kina) to již bude mít značné makroekonomické dopady.

Předstihové indikátory nákupních manažerů (PMI) v průmyslu vlivem postupně se uvolňujících restriktivních opatření v ekonomice přerušily svůj propad a v květnu nepatrně rostly. Nicméně jejich hodnoty jsou stále značně pod hodnotou 50, jež odděluje převažující optimistická očekávání od těch pesimistických. Index PMI vzrostl z dubnových 35,1 bodu na 39,6 v květnu. I v dalších měsících, zejména ve světle **dramatického propadu nových průmyslových zakázek, lze očekávat výrazný propad průmyslové produkce**.

Zdroj: ČSÚ, EUROSTAT, MPO

Vývoj indexu průmyslové produkce, tržeb a PMI
(kalendářně očištěná data, meziroční změna v %)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Z DOMOVA

Propad české ekonomiky bude pátý největší na světě

Český hrubý domácí produkt (HDP) podle OECD letos poklesne o 9,6 procenta. V roce 2021 potom přijde ekonomické oživení a česká ekonomika vzroste o 7,1 procenta.

V případě, že by přišla na podzim druhá vlna epidemie a s ní další omezení ekonomiky, české HDP by pokleslo o 13,2 procenta, příští rok by pak vzrostlo jen o 1,7 procenta.

Podle hlavního ekonoma skupiny Natland, Petra Bartoňe, za tímto umístěním Česka stojí tři faktory. „Česko mělo ještě rok před covidem relativně zdravý růst. Proto teď padá z větší výšky.“ Druhým faktorem je skutečnost, že se česká ekonomika začala propadat už ke konci roku 2019. „Rychle se zbrzdil růst, narostla inflace. Na začátku tohoto roku před hlavním náporům covidu do března klesly investice o téměř deset procent, což představovalo druhý největší propad v EU. Covid nás tak zastihl v klesající fázi cyklu a nyní se oba tyto efekty násobí,“ doplnil Bartoň. Posledním faktorem je podle Bartoňe podoba karantény v Česku. „Rozhodli jsme se pro jednu z nejrestriktivnějších verzí možných karantén. Vládní kompenzace způsobených škod daleko zaostává za ostatními státy, pokud nebereme v potaz sliby, ale realitu. Strach z pokračování restrikcí dále ovlivňuje spotřebitele, kteří se nyní bojí nakupovat,“ uzavřel ekonom.

Naopak nejnižší pokles OECD předpokládá u Jižní Koreje, dobře by na tom mohlo být i Švédsko.

Zdroj: www.novinky.cz

Češi dosáhli odkladů splátek u úvěrů na bydlení za 152 miliard

Domácnosti požádaly o zastavení splátek u úvěrů na bydlení v celkové výši 152 miliard korun. Z toho 93,7 miliard představují půjčky, které se zmrazily v rámci moratoria nařízeného vládou. Zbýlých 58,3 miliardy představují hypotéky či půjčky ze stavebního spoření, které zmrazily banky dobrovolně. Data o úvěrech, u nichž je pozastavené splácení, zveřejnila Česká národní banka. Experti se shodují, že jde o velké číslo. „Blíží se to roční produkci hypoték,“ uvádí David Eim, místopředseda představenstva společnosti Gepard Finance. Jen poznamenejme, že v minulém roce poskytly bankovní domy hypotéky ve výši přes 180 miliard korun. „Potenciálně jsou to ohrožené úvěry,“ uvádí ekonom ING Bank Jakub Seidler s tím, že bude záležet, jak velká část lidí začne opět splácet, až moratorium skončí. Podle Eima ale většina lidí požádala o odložení pro jistotu, přestože měli dál příjem.

Zdroj: www.e15.cz

Digitální daň nakonec bude pět procent

Koaliční rada se ve středu shodla na pětiprocentní místo původně plánované sedmiprocentní sazby digitální daně. ČTK to sdělila ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová. Úpravu navrhovala ministryně financí Alena Schillerová kvůli tomu, že původní sazba by byla nejvyšší ze zemí, které chtějí daň zavést nebo ji už zavedly. Navrhovaná daň se má podle návrhu vztahovat na internetové firmy v Česku s globálním obratem nad 750 milionů eur (asi 19 miliard korun), které budou mít v Česku roční obrat za uskutečněné zdanitelné služby minimálně 100 milionů korun. Týkat by se měla předních světových společností, jako je Google, Facebook, Amazon či Apple.

Spojené státy minulý týden oznámily, že daň prověřují.

Zdroj: www.ihned.cz

Stavební produkce v dubnu klesla

Stavební produkce v dubnu, po očištění dat o kalendářní vlivy, meziročně klesla o 4,6 %. Ze sekcí stavebnictví vykázalo pokles pozemní stavitelství (o 10,5 %), zatímco inženýrské stavitelství rostlo (o 13,5 %).

Index důvěry ve stavebnictví klesl, a sice z dubnových -12,5 bodu na květnových -15,0 (v březnu měl ještě hodnotu -3,0). Jen dodejme, že do záporných hodnot index klesl již v únoru, tzn. ještě před propuknutím pandemie koronaviru. To naznačuje, že se nálada ve stavebnictví v poslední době zhoršila a značně převládají pesimistická očekávání.

Zdroj: ČSÚ, MPO

ZE ZAHRANIČÍ

Ekonomiku čeká nejtvrďší pád od druhé světové války

Světová ekonomika v letošním roce v důsledku koronavirové krize klesne o 5,2 procenta. Zaznamená tak nehlubší recesi od druhé světové války. Předpověděla to v pondělí Světová banka (SB) ve svém globálním hospodářském výhledu. V příštím roce počítá s oživením, světová ekonomika by podle ní měla vzrůst o 4,2 procenta.

Banka nicméně upozornila, že kolem hospodářských výhledů stále panuje velká nejistota. „Je možný ještě horší scénář, pokud bude trvat déle, než se tato zdravotní krize dostane pod kontrolu,“ dodala.

Podle agentury Reuters banka rovněž předpověděla, že koronavirová krize uvrhne 70 až 100 milionů lidí do extrémní chudoby. Ve vyspělých ekonomikách by měl podle banky hospodářský pokles v letošním roce činit sedm procent, zatímco v rozvíjejících se ekonomikách pouze 2,5 procenta.

Ve Spojených státech, které jsou největší ekonomikou světa, očekává Světová banka pokles hrubého domácího produktu (HDP)

o 6,1 procenta a v eurozóně dokonce o 9,1 procenta. Čínské HDP by se však mělo letos podle banky zvýšit o jedno procento.

Zdroj: www.lidovky.cz

Dluh Itálie není udržitelný

Dluh Itálie není dlouhodobě udržitelný a nakonec bude vyžadovat restrukturalizaci. Itálie patří k zemím, které jsou nejvíce zasažené koronavirovou krizí a v letošním roce bude nucena výrazně zvýšit zadlužení.

Ekonomové předpokládají, že poměr dluhu k hrubému domácímu produktu (HDP) Itálie se letos vyšplhá až na 159 procent.

„Dluh Itálie vypadá neudržitelně z hlediska střednědobého i dlouhodobého. Bude muset přijít nějaký druh restrukturalizace,“ myslí si ekonom Zangana. „Jedinou reálnou cestou je, že jim pomůže zbytek Evropy, nebo že svůj dluh restrukturalizují, případně obojí. Ale protože Itálie je třetím největším členským státem, je velmi obtížné poskytnout jí pomoc na dlouhou dobu,“ dodal Zangana.

Italský statistický úřad v pondělí předpověděl, že italská ekonomika letos kvůli koronavirové krizi klesne zhruba o 8,3 procenta. V příštím roce pak počítá s růstem HDP o 4,6.

Zdroj: www.lidovky.cz

Černá předpověď se v Británii naplňuje

Hlavním ekonomickým problémem roku 2020 měl být pro Velkou Británii brexit – odhadované propady však vlnou ve srovnání s tím, co s tamní ekonomikou provedl koronavirus.

Duben byl prvním úplným měsícem, kdy ekonomika pocítila opatření, která vláda zavedla proti šíření koronaviru. A čísla statistik ukázala, že prakticky vypnula pětinu hospodářského výkonu země, pokles proti březnu činil závratných 20,4 procenta, meziroční propad se zastavil těsně pod čtvrtinou na 24,5 procenta HDP.

Oslabovaly prakticky všechny sektory, zejména prodej aut, pohostinství, vzdělávání, ale i zdravotnictví. Produkce v sektoru služeb v dubnu meziměsíčně klesla o 19 procent, ve zpracovatelském průmyslu o 24 procent a ve stavebnictví téměř o polovinu.

Británie má, podle britského ministra financí Rishi Sunaka, šanci rychle se po znovuootevření ekonomiky zotavit, a to díky vládním opatřením, jako je finanční podpora dočasně propuštěných zaměstnanců, úvěry či daňové úlevy. Většina obchodů by měla otevřít příští týden.

Zdroj: www.seznamzpravy.cz

Nejhorší rok v dějinách letecké dopravy

Odvětví letecké dopravy bude mít letos kvůli dopadům koronaviru ztrátu kolem 84 miliard dolarů (1,98 bilionu korun). Předpovědělo to Mezinárodní sdružení pro leteckou dopravu (IATA). Pokud se jeho prognóza naplní, půjde o nejhorší rok v dějinách letecké dopravy. I když se má situace v letecké osobní i nákladní

dopravě ve druhém pololetí a také v příštím roce výrazně zlepšit, očekává IATA i v roce 2021 ztrátu odvětví 15 miliard dolarů (353 miliard korun). Ještě loni byly aerolinky celosvětově v zisku 25,9 miliardy dolarů (610 miliard korun). Počet kilometrů nalétaných letos cestujícími spadne o 55 procent, počet

cestujících se sníží o polovinu na 2,25 miliardy, což je úroveň zhruba odpovídající roku 2006. Obsazenost pravidelných linek letos klesne na 62,7 procenta, zatímco loni dosahovala rekordních 82,5 procenta, očekává IATA. IATA už v květnu předpověděla, že se letecký provoz do předkrizového stavu vrátí nejdříve

v roce 2023. Koronavirová krize se naplno projevila i na letecké dopravě v České republice. Dispečeri například v dubnu kvůli omezení většiny leteckých linek asistovali jen u 12 125 letů, což je meziročně o 83,5 procenta méně.

Zdroj: www.e15.cz

Zahraníční obchod skončil v hlubokém deficitu

Zahraníční obchod se zbožím v dubnu vykázal hluboký propad vývozu a dovozu. To se odrazilo v obchodní bilanci, která měla nejhorší výsledek od vstupu země do Evropské unie. Ve výkonu zahraničního obchodu se nepříznivě projevila protikoronavirová opatření. Výrazné meziroční poklesy v obchodování se projevily ve vzájemném obchodě se všemi zeměmi.

Podle předběžných údajů ČSÚ v dubnu hodnota vývozu meziročně klesla o 39,3 % na 191,4 mld. Kč a hodnota dovozu o 27,0 % na 218,3 mld. Kč. Bilance zahraničního obchodu skončila schodkem 26,9 mld. Kč, což je meziročně o 42,9 mld. Kč horší výsledek. Na jeho výši měl negativní vliv především propad obchodu s motorovými vozidly.

V pojetí pohybu zboží přes hranice hodnota vývozu v dubnu klesla meziročně o 34,1 % na 256,4 mld. Kč a hodnota dovozu o 24,1 % na 265,0 mld. Kč. Bilance zahraničního obchodu skončila schodkem ve výši 8,6 mld. Kč, což je meziročně o 48,8 mld. Kč méně.

Aktuální výsledky zahraničních konjunkturálních průzkumů naznačují pokračující ochlazení zahraniční poptávky. Hlavním rizikem dalšího vývoje je poměrně dramatický hospodářský pokles v eurozóně. Pokles zahraničních zakázek i omezení zahraničního odbytu zhoršují výhled zahraničního obchodu do budoucna.

Zdroj: ČSÚ, MPO

Inflace pokračuje v ústupu

Spotřebitelská inflace v květnu zpomalila meziroční růst na 2,9 % (**z 3,2 % v dubnu**) a po šesti měsících se tak vrátila do tolerančního pásma ČNB. Pokles inflace byl sice pomalejší, než se očekávalo, ale na jejím trendu postupného snižování se fakticky nic nemění. **Největší vliv na tento vývoj mělo zvolnění růstu cen potravin**, v rychlejší ústupu jí zabránily jen vyšší spotřební daně u cigaret a alkoholu.

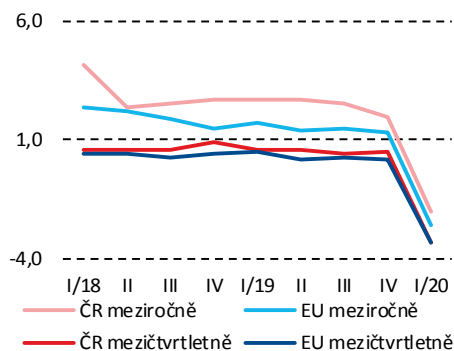
Ceny potravin sice zvolnily dynamiku růstu, stále jsou ale meziročně dražší o více než 6 %. V letošním roce jsou dokonce významnějším inflačním faktorem než bydlení, které rovněž dál svižně zdražuje (v průměru o 3,2 %). Ceny elektrické energie byly v květnu vyšší o 8 %, nájemné stoupl o necelá 4 %. Na snižování cenové hladiny působily i ceny dopravy, především vlivem levnějších pohonných hmot, které byly meziročně nižší o 21,7 %. Meziměsíčně se spotřebitelské ceny zvýšily o 0,4 %, a to **především kvůli opožděnému efektu zvýšení spotřební daně**.

Počítáme s tím, že inflace bude dále zpomalovat. Důvodem je očekávaná nižší spotřebitelská poptávka, bude přibývat lidí bez práce a zpomalí i mzdová dynamika. To vše bude omezovat výdaje zejména na zbytečné věci, tedy především na cestování, rekreaci a kulturu a brzdit cenový růst.

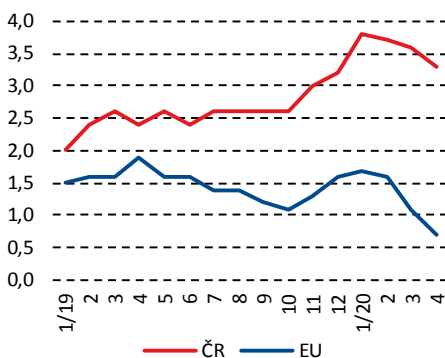
Zdroj: ČTK, Patria

Makroekonomická situace v ČR a EU28

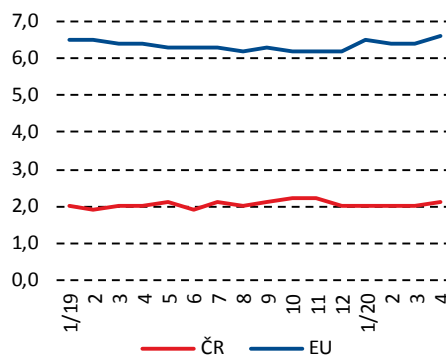
Reálný HDP, sezónně očištěný (%)

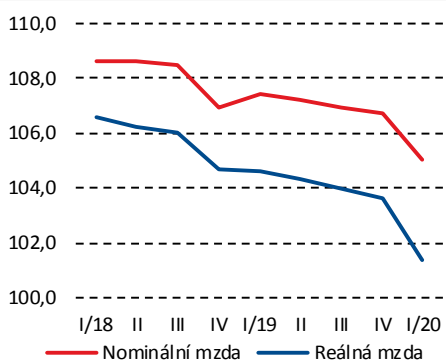
Harmonizovaný CPI (mzr. změna v %)

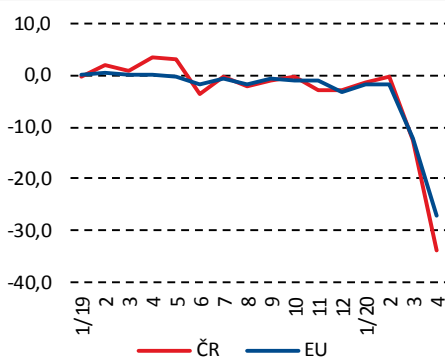
Míra nezaměstnanosti (%)

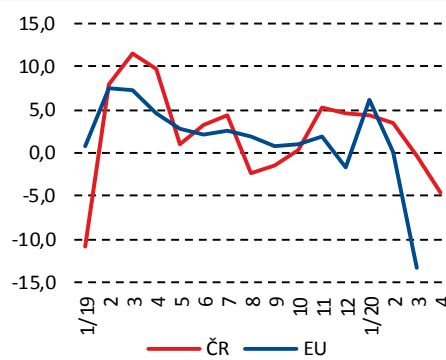
Mzdy (index, předchozí rok=100)

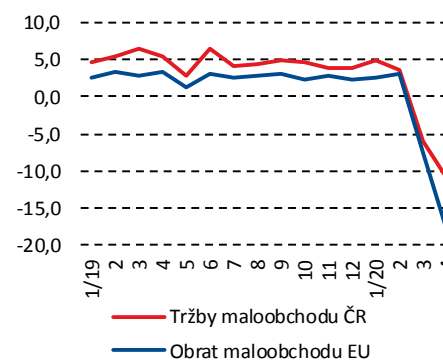
Průmyslová prod. (mzr. zm. v %, kal. oč.)

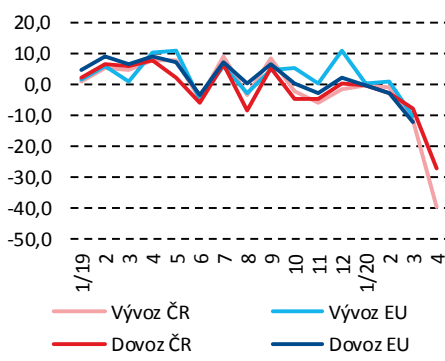
Stavební produkce (mzr. zm. v %, kal. oč.)

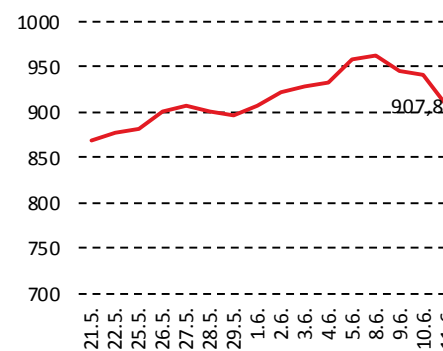
Malobchod (mzr. změna v %)

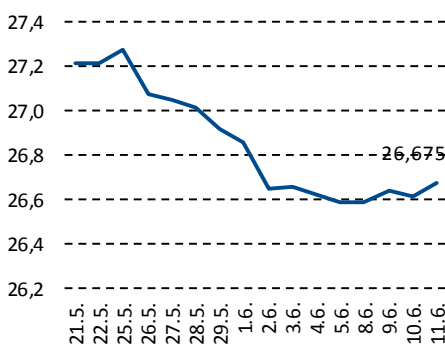
Zahraníční obchod se zbožím (mzr. změna v %)

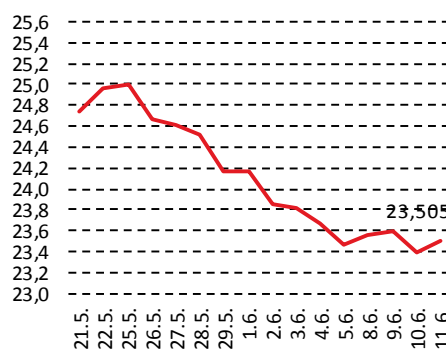
Index PX

Nominální kurz CZK/EUR

Nominální kurz CZK/USD

Zdroje: Eurostat, ČSÚ, BCPP, ČNB, grafy MPO